

19 MAYIS POSOF'TA KAFKASYA GENÇLİK BAYRAMI OLMA YOLUNDA

■ Ünal KALAYCI

Bir memleketten, bir milletten çıkıp bütün dünyaya mal olmuş nice bayramlar, günler var...

Yılbaşı, İsa Peygamberin doğum günü olarak kutlanırken, günümüzde yeni bir yıla giriş şenliği hâline gelmiş ve bütün dünyaya yayılmıştır.

Nevruz yine baharın başlangıç bayramı olarak çok eski devirlerden beri Türklerden Farslara, Hintlilere, Avrupalılara kadar kuzey yarım kürenin bahar bayramı olarak kutlanmaktadır.

23 Nisan Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramı, millet olarak bizden çıkan ve ülkemizde her yıl kutlanan dünyanın elli civarında ülkesinin iştirak ettiği bir kardeşlik, tanışma ve ön yargıları yıkma bayramıdır. Daha nice böyle bayramlardan bahsedilebilir.

14 Şubat Sevgililer Günü'nün kökeni, Roma Katolik Kilisesi'nin inancına dayanmaktadır. 14 Şubat, Valentine isimindeki bir din adamının adına ilân edilen bir bayram günü olmaktan çıkıp Dünya Sevgililer Günü olmuştur.

Uluslararası kutlanmaya başlanan ve gelecekte yaygınlaşacağına inandığımız bayramlardan biri de Posof'ta kutlanan 19 Mayıs Bayramı'dır.

Posof'ta 19 Mayıslar bir başkadır. Ardahan il olmadan önce Kars'ta bayram alelacele kutlanır sonra minibüs minibüs yolcu Posof'a koşardı. Kars'tan, Ardahan'dan hatta Erzurum'dan gelenler olurdu. Gelenlerin çoğunluğu oralarda okuyan, çalışan, ikamet eden hemşerilerimizdi. Bunların yanında hemşerilerimizin tanıdıkları, arkadaşları ve bazen de mülkî amirler bu kutlamaya iştirak ederlerdi.

1990'larda SSCB'nin dağılmasıyla Gürcistan bağımsızlığını ilân etti. Bir süre sonra bu bayramlara Gürcistan da katılmaya başladı. İşte o günden bu yana Posof'ta 19 Mayıs Bayramı uluslararası kutlanmaktadır. Yani bu bayramı en azından iki millet birlikte kutlamak-tadır. Fakat bu durum, kamuoyu-muz tarafından pek bilinmemektedir. Aslında Posof'un bir değeri olan bu kutlama geliştirilmeli. Posof'un bu faaliyeti, Posof için bir fırsata, atılıma ve gelişime dönüştürülmelidir.

Posof'ta 19 Mayısları diğer yörelerden farklı kılan nedir?

Bunu anlamak için Sayın

İkram Çınar'la tarihine bir göz atmak gerekir:

Günümüzde millî bayramların büyük bir coşkuyla kutlandığı söylenemez. Törenler heyecansız, her yıl birbirini tekrarlayan rutinler hâlinde ve sanki yasak savar gibi yapılıyor. Hatta bazı veliler lisedeki çocuklarının bayram hazırlıkları ve provalarına katıldığı için derslerden geri kaldıkları yönünde şikâyetlerini dile getiriyorlar.

Tören sırasında günün anlam ve önemi üzerine ruhsuz protokol konuşmaları yapılır, öğrenciler de ellerine tutuşturulan şiirleri okurlar. Yine öğrenciler estetik ve sportif seviyesi çok düşük kültürel hareketleri yapar ve *haydi bu yılı da atlattık* anlayışıyla koşar adım evlere giderler.

70-80 yıldır aynı tören programını uyguluyoruz. Törenlerde yaratıcılık ve yenilik yoktur. Her yıl bir önceki yılın tekrarı gibidir. Bulgarlar, 80'li yıllarda tribünlere slogan yazmayı öğrettiler bizimkilere ve 80 yıldır yapılan yegâne yenilik de bu oldu!

Her yerde böyle mi? Hayır değil. Bayramın bayram gibi kutlandığı az sayıda yer de var. Bunlardan biri de Posof'tur.

Bu işi farklı kılan, ciddî bir ortaokul müdürüdür. 60'lı yıllarda ilçede bir ortaokul vardır. 19 Mayıs, her yerde olduğu gibi kutlanmaktadır. Ortaokul müdürü, halkı da bayrama katmak için çareler arar. Bayram törenini okul bahçesinden çıkararak ilçenin kenarındaki piknik alanına taşır. Öğrenciler aracılığıyla velilere törenden sonra isteyenlerin piknik yapabileceğini duyurur. Halktan katılanlar olur ama müdür bunu yeterli bulmaz. Halkı daha çok katmak için programa neler koyması gerektiğini araştırır.

Halkın güreşi sevdiğini öğrenir. Törenlerin sonuna yetişkinler arasında karakucak güreşleri konulur. Bunu duyan ilçe halkı, bir sonraki senenin bayramına topluca katılır. Sadece ilçe merkezi değil, köylerden yediden yetmiş kadar herkes gelir. Bununla kalmaz, yakın ilçe ve illerden yoğun bir katılım olur. Zamanla programa yeni şeyler eklenir, yeterli ilgi görmeyenler çıkarılır ve sürekli güncelleme yapılır.

İlçenin nüfusunun göç dolayısıyla azalmasına rağmen pekâlâ bir büyük şehirdeki bayram kalabalığıyla kıyaslanabilecek bir kitleyle kutlamalara devam edilir. Komşu Gürcistan'dan gelip katılan ekipler de var. Onlar da kendi oyunlarını oynarlar. Ekipler dışında birkaç otobüs dolusu Gürcü seyirci de gelir.

Resmî programın sonunda *at yarışları* ve *dana güzellik yarışması* yapılır. Köy gençleri arasında halat çekme, çuval içinde koşma gibi yarışmalar yapılır. Tören yeri panayır alanı olur. O kadar kalabalık olur da tüccarlar, pazarcılar, seyyar lokanta ve kahvehaneler olmaz mı?

Bayram yeri, bir tabiat harikası. İlbaharda yeşilin ne kadar değişik tonu olduğunu orada görürsünüz. Sonbaharda gazel döken ağaçlar, ormanı bin bir renge bürür. Günün her saatinde karşınızdaki tablonun renkleri değişir.

Bayram birçok sosyal olaya da vesile olur. Uzak yakın köylerdeki dost ve akrabalar orada buluşurlar. Eski dostluklar pekişir, yeni dostlukların temeli orada atılır.

Bizim düşüncemiz bu kutlamaların bütün Kafkasya'yı içine alması yönündedir. Yani temelde Türkiye, Gürcistan, Azerbaycan ve Rusya'nın katılımıyla yapılmalı.

Gürcistan yıllardır bu kutlamalara katılıyor.

Azerbaycan'ın bu kutlamalara olumlu cevap vereceğine inanıyoruz.

Rusya'da on milyondan fazla Müslüman yaşıyor. Bu nüfusun büyük bir kısmını da Türkler oluşturuyor. Ahıska Türkleri Rusya'nın çeşitli yerleşim birimlerine dağılmış halde yaşıyorlar. Mesela Ahıska Türklerinin yoğun olduğu bir yerleşim birimi ile Posof kardeş ilçe olabilir. O ilçe kutlamalara çağrılabilir.

Ermenistan ile bugün sıkıntılarımız var. Fakat ben Gürcistan'ın Tsalka (Parmaksız) rayonundakilerden biliyorum. Onlar da birlikten, kardeşlikten yana. Yani halkın, komşularla iyi ilişkiler arzusunda olduğunu yakından müşahade ettim. Bu bayram vesilesiyle aradaki buzlar da eriyebilir. Hem unutmamak lâzım ki Ermeniler hâlâ Türkçe biliyor.

Bu katılımlar iki şekilde olabilir. Birincisi devletlerarası yazışmayla yapılacak aktivite ve yarışmalar da o ülkeyi temsil edecek bir heyetin gelmesi; ikincisi de Posof bu ülkelerden birer ilçe ile kardeş ilçe olması şeklinde gerçekleşebilir. Kutlamalara çağrılan o ilçeler, kendi heyetleriyle bu kutlamalara katılabilirler. Bu ilçeler seçilirken Ahıska Türklerinin yoğun olduğu yerler tercih edilebilir.

Bu bayramın evrenselliğe ulaşabilmesi için dilek ve temenniler

1. Dilerim kaymakamlık böyle bir girişimde

bulunur; kalıcı olacak bu işin ilk adımını atar. Belki ilk yıl Gürcistan'ın yanında Azerbaycan bu kutlamalara katılır. Sonra da Ermenistan ve Rusya'yı davet ederiz. Hepsinin olumlu cevap vereceğine inanıyoruz.

2. 19 Mayısla ilgili bütün ilginç olayları hem canlı yayınlarla hem de ana haber bülteniyle izleyiciye ulaştıran başta TRT olmak üzere TV kanalları, ne yazık ki bugüne kadar Posof'taki bu kutlamalara gereken ilgiyi göstermemiştir. Türkiye'de bu gençlik bayramının başka bir ülkenin katılımıyla kutlandığı tek ilçe olması yeterince ilginç değil mi? Umuyoruz ki kanallarımız bu yanıştan döner ve bu yıldan başlamak üzere birer muhabirle olayı derinlemesine incelerler.

3. Gurbetteki hemşerilerimizin Seyran yapmak için bazı yazlar sözleşip memlekete gittikleri malumdur. Vakti müsait olanların bu ziyarette 19 Mayıs'a kaydirmaları bayrama farklı bir renk katacaktır.

4. Posof İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, 19 Mayıs'tan önceki gün mutlaka farklı sosyal etkinlikler yapılmalı. Konferans, panel vb. Yarışma konusu milli egemenlik ve Posof üzerine seçilebilir. Meselâ "**19 Mayıs bayramları nasıl kutlanmalı?**" şeklinde olabilir. Bu konuyla ilgili proje yarışması olabilir. Yarışma sonunda ödülleri verilmeli bu yarışmaya katılımlar hafta boyunca sergilenir.

5. Ardahan Valiliği, Posof'ta yapılan bu uluslararası kutlamalara il olarak katkı verirse daha kaliteli kutlamalar ortaya çıkar. Yani bundan sonraki yıllarda ildeki on dokuz mayıs kutlamaları Posof'a alınabilir. Bu şekilde kutlamak Ardahan'a zeval vermez aksine Ardahan'ın bir ilçesinde uluslararası kutlamadan Ardahan da olumlu etkilenir.

6. Sayın vekillerimiz, bu projenin sağlıklı yürümesi için Posof'a gençlik ve spor merkezi şeklinde içerisinde misafirhanesinin de bulunduğu bir tesis yaptırmanın zamanı gelmiştir.

7. Umarım Kafkas Ülkeleri Türkiye'nin ve Posof'un uzattığı bu kardeşlik elini boş çevirmez. Aramızda sorunlar olabilir. Geçmişte savaşlar yapılmış olabilir. Şuna inanınız ki bu savaşlardan en fazla çeken Posof'tur. Hal böyleyken "**Gelin birlik olalım/İşi kolay kılalım/Sevelim sevillelim/Dünya kimseye kalmaz.**" anlayışına siz de olumlu cevap veriniz.

Son Söz

Bu yazılanlar kimileri için hayalden öteye geçmeyecektir. Fakat tüm bunların bir gün gerçekleşeceğine hiç şüphem yok. Şunu biliyoruz ki Posof'un atılım yapmasını, gelişmesini istemeyenler kollarını kıpırdatmayacaklar. Ve diyorum ki: "*Gölgesinden koranların yapacak hiçbir şeyi yoktur.*"